

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

DOM
2010-10-04
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
34100-10
Enhet 14

SÖKANDE

CFE Centrum För Egenföretagare AB, 556388-9228
Bror Nilssons gata 16
417 55 Göteborg

MOTPART

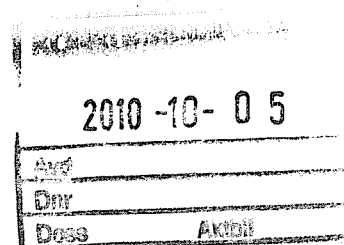
Arbetsförmedlingen
Juridiska avdelningen
113 99 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan om ingripande enligt LOU.

Dok.Id 54590

Postadress
115 76 Stockholm

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1

Telefon
08-561 680 00

E-post:
forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax
08-561 680 01

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-15:00

BAKGRUND

Arbetsförmedlingen genomför en upphandling av "Konsulttjänster, informationsinsatser samt nyföretagarutbildning", dnr Af 2010/070389. Upphandlingen avser Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsområden Trollhättan, Göteborg, Mölndal och Borås.

Arbetsförmedlingen har i tilldelningsmeddelande den 22 juni 2010 lämnat upplysning om att Arbetsförmedlingen avser teckna kontrakt för samtliga arbetsmarknadsområden med Personalstrategerna i Mälardalen AB (Personalstrategerna).

YRKANDEN M.M.

CFE Centrum För Egenföretagare AB (CFE) yrkar att upphandlingen ska göras om. Till stöd för sin talan anför CFE bl.a. följande. Av punkten 3.2.7 i förfrågningsunderlaget framgår att antagen anbudsgivare skall ha kunskaper om den lokala marknaden. Antagen aktör är från en helt annan del av landet och saknar idag resurser att under avtalstiden på ett tillfredsställande sätt kunna bygga upp dessa. Detta torde ge en sänkning av betyget då det är en allvarlig brist i anbudet.

Enligt punkterna 2.2.2 samt 3.1.9 ska anbudet innehålla en bedömningsrapport och en uppföljningsrapport. I anbudsförfrågan står att det ska framgå med tydlighet hur sökanden går vidare i processen. CFE har tillsammans med två andra aktörer i Göteborgsområdet under 10 års tid kommit fram till en bedömningsprofil som har legat till grund för kommande beslut. Resultatet av dessa är mycket goda. I förfrågningsunderlaget framgår det inte att det ska innehålla text som hänvisas till i beslutet. CFE bedömer att bolagets rapporter uppfyller ställda krav enligt förfrågningsunderlaget.

Den tilldelade anbudsgivaren har ett pris satt så lågt att det med företags-ekonomiska mått är omöjligt att bedriva en kommersiell och kompetent verksamhet. Anbudet 1.095 kr/vecka motsvarar 273:75 per timma. Det finns idag ingen möjlighet att handla upp kompetent personal inklusive overheadkostnader för denna summa. Det är CFE:s uppfattning att Arbetsförmedlingen inte gjort någon egen analys av risken att anbudsgivaren inte kan stå upp till ställda krav. Då anbudsgivaren har lämnat anbud på en osedvanligt stor grupp av människor samt ett geografiskt område som kräver personlig närvaro, där det idag inte finns någon lokalisering, är detta ett högriskprojekt. Enligt 5.2 skall Arbetsförmedlingen teckna avtal med 3-5 eller tillräckligt många leverantörer som krävs för den uppskattade volymen. CFE:s bedömning är att Arbetsförmedlingen borde teckna avtal med minst tre leverantörer.

Arbetsförmedlingen bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande. Under 3.2.7.i anbudsinvjudan anges att anbudsgivaren ska beskriva sin kännedom om den lokala småföretagarmarknaden, vilket vinnande anbudsgivare har gjort. Något krav på lokal förankring i anbudsinvjudan finns inte och Arbetsförmedlingen har därför inte tagit hänsyn till detta i utvärderingen. Arbetsförmedlingen har haft tillgång till uppgifter om vem som ska utföra uppdraget hos Personalstrategerna vid sin utvärdering.

CFE har vidare, såsom Arbetsförmedlingen uppfattat det, anført att det exempel på bedömningsrapport som lämnats i anbudet ska omvärderas och ligga till grund för en högre poäng i utvärderingen. Enligt punkt 4.2.2 i förfrågningsunderlaget skall vid bedömningen hänsyn tas till hur väl tjänstens sammanlagda innehåll, upplägg och genomförande bedöms leda till att utbildningsmålet uppnås. Av 2.1.2 framgår att målet är att deltagarna efter genomfört program har förutsättningar att med framgång starta egen näringsverksamhet. I förfrågningsunderlaget s. 9, Rådgivning och bedömning,

stycke 4, beskrivs att bedömningen ska resultera i en skriftlig bedömningsrapport med rekommendationer som lämnas till Arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingen har utvärderat anbuderna utifrån de kriterier som angivits i punkt 4.2.2 varvid hänsyn bland annat tagits till utformningen av och innehållet i bedömningsrapporten.

Arbetsförmedlingen delar inte CFE:s bedömning att det angivna priset skulle vara onormalt lågt. Enligt 12 kap. 3 och 4 § LOU har en upphandlande myndighet under vissa förutsättningar och efter viss förfarande möjlighet att förkasta ett anbud där ett onormalt lågt pris angivits. Någon skyldighet att förkasta ett anbud med ett alltför lågt pris finns emellertid inte. Några särskilda omständigheter som skulle kunna medföra en skyldighet för Arbetsförmedlingen att förkasta anbudet har heller inte framkommit.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 11 kap. 2 § LOU anges följande. En upphandlande myndighet får ställa krav på en lägsta nivå för anbudssökandes och anbudsgivares ekonomiska samt tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Dessa ska överensstämma med bestämmelserna i 7-15 §§. Omfattningen av den information som avses i 6-15 §§ samt de lägsta nivåerna för den kapacitet som krävs för ett visst kontrakt ska ha samband med kontraktsföremålet och stå i proportion till detta.

De krav på kapacitet som ställs upp ska framgå av annonsen om upphandling.

I 12 kap. 3 § första stycket LOU anges följande. En upphandlande myndighet får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått ett tillfredsställande svar.

Av 16 kap. 2 § LOU i tillämplig lydelse framgår bl.a. att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 §

eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Utredningen i målet

I förfrågningsunderlaget anges bl.a. följande.

3.2.7 Branschkunskaper och kontaktnät

Med hänsyn till att tjänsten innefattar en bedömning av deltagarens affärsidé och affärsplan, där hänsyn tas till marknadssituation inom den aktuella branschen och på den aktuella orten där företaget ska bedrivas, skall anbudet innehålla

- en beskrivning av anbudsgivarens kännedom om den lokala småföretagarmarknaden, samt en beskrivning av hur anbudsgivaren löpande informerar sig om utvecklingen på denna,
- en beskrivning av hur anbudsgivaren informerar sig om småföretagande i allmänhet.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrättens prövning i mål som det nu aktuella utgör en kontroll av om det, på grundval av vad sökanden har framfört i målet, finns anledning att besluta om åtgärd enligt 16 kap. 2 § LOU. Det ankommer på den upphandlande enheten att definiera föremålet för upphandlingen, vilka krav enheten önskar ställa upp och den utvärderingsmodell enheten önskar tillämpa.

Allmänt gäller att det inte är en uppgift för förvaltningsrätten att vid en överprövning av en upphandling pröva de subjektiva kriterier som ligger till grund för en upphandlande myndighets slutsatser beträffande enskilda anbudsgivares kvalificering för uppdraget.

Kunskaper om den lokala marknaden

Förfrågningsunderlaget innehåller inte något skall-krav gällande lokal förankring. Personalstrategerna har i sitt anbud *beskrivit sin kännedom om den*

lokala småföretagarmarknaden, i enlighet med punkten 3.2.7 i förfrågningsunderlaget. Skäl för ingripande enligt LOU saknas därmed i detta avseende.

Orimligt lågt pris i Personalstrategernas anbud

Det finns enligt 12 kap. 3 § första stycket LOU inte någon skyldighet för en upphandlande enhet att förkasta ett anbud med onormalt lågt pris och lagen innehåller inte något förbud mot att anta orimligt låga anbud. Det ankommer inte på förvaltningsrätten att pröva huruvida en anbudsgivare i praktiken kommer att kunna utföra sitt uppdrag efter det att kontrakt tecknats med den upphandlande myndigheten. Eventuella kontraktsbrott kan istället bli en fråga för skadeståndstalan i allmän domstol. Personalstrategerna är den leverantör som har lämnat det lägsta totalpriset enligt den beräkningsmodell som angetts i förfrågningsunderlaget. Skäl för förvaltningsrätten att på denna grund besluta att upphandlingen ska rättas eller göras om saknas därför.

Vinnande anbudsgivares förmåga att leva upp till ställda krav

I likhet med vad som gäller angående orimligt låga priser ankommer det inte på förvaltningsrätten att göra någon bedömning av anbudsgivares förmåga att kunna utföra sitt uppdrag efter att kontrakt har tecknats. Vad CFE har anfört i denna del kan således inte utgöra skäl för ingripande enligt LOU.

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att vad som åberopats av CFE inte utgör skäl för att besluta att upphandlingen ska rättas eller göras om. Bolagets ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A LOU)

Annika Falkenborn
Rådman

Föredragande har varit Erica Nyström.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

